

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงของโรงเรียนและผู้ปกครองในการส่งเสริมการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสาร และหลักสูตรโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และกำหนดขอบเขตของการเสนอผลการค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายและประเภทของการเขียน
2. หลักวิธีการสอนเขียน
3. หลักสูตรการเขียนระดับประถมศึกษา
 - 3.1 หลักสูตรการเขียนของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 3.2 หลักสูตรการเขียนของโรงเรียนสาธิต
4. การส่งเสริมการเขียน
 - 4.1 บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการเขียน
 - 4.2 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเขียน
 - 4.3 บทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมการเขียน
 - 4.4 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเขียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ความหมายและประเภทของการเขียน

ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งเพื่อแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือเป็นสัญลักษณ์ให้ผู้อ่านเข้าใจความคิด ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2523) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า

การเขียนคือ การเรียบเรียงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้น ๆ ทำนองคำขวัญ ร้อยแก้ว สั้น ๆ หรือบทกวีนิพนธ์ก็ได้ ข้อเขียนต่าง ๆ เหล่านี้จะมีเอกภาพ มีความเป็นตัวของตัวเองทั้งในด้านความคิด และการใช้ภาษาเรียบเรียง

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และ อุดม หนูทอง (2531) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนว่า “การเขียนเป็นการใช้ภาษาภาคแสดงออกซึ่งต้องสั่งสมความรู้ และความคิดโดยการอ่านและการฟังอย่างถูกวิธี”

นพดล จันทรเพ็ญ (2531) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนว่า การเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิง นานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

ความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การสื่อความหมายโดยใช้ตัวหนังสือ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจตรงตามกับผู้เขียนต้องการ และเป็น การสื่อสารที่ถาวร ใช้เป็นหลักฐานได้

ประเภทของการเขียน

โดยทั่วไปการเขียนสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ ร้อยแก้ว และ ร้อยกรอง ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2523) ได้ให้ความหมายของร้อยแก้ว และร้อยกรอง ไว้ดังนี้ ร้อยแก้ว หมายถึง บทประพันธ์ที่เรียบเรียงตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันทั่วไป ภาษาที่ใช้สำหรับร้อยแก้วไม่มีการบังคับสัมผัส หรือกำหนดจำแนกคำ แต่อย่างใด เป็นภาษาที่ใช้ “สื่อสาร” เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ส่วนร้อยกรองมีความหมายตรงกันข้ามกับ

ร้อยแก้ว คือ หมายถึง คำประพันธ์ที่มีแบบแผนบังคับหรือฉันทลักษณ์ ซึ่งได้แก่ เสียง สัมผัส เสียงหนัก เสียงเบา จำนวน คำในวรรค เป็นต้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ร้อยกรองของไทย หมายถึง คำประพันธ์ ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย และกลอน

สำหรับการแบ่งประเภทการเขียนร้อยแก้ว ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

วรรณ บัวเกิด (2521) ได้จำแนกร้อยแก้วออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เรียงความ บทความ นวนิยาย เรื่องสั้น นิทานเรื่องเล่า จดหมาย บันทึก บทละคร ย่อความ ถอดความ และ รายงาน ฯลฯ

บันลือ พุกษวัน (2522) ได้จำแนกการเขียนร้อยแก้ว ไว้ดังนี้ คือ การให้คัดลอกข้อความ การเขียนตามคำบอก การเขียนบรรยายภาพ การเขียนแสดงความต้องการ การเขียนเล่าประสบการณ์ การเขียนจดหมาย การเขียนประกาศเชิญชวนและโฆษณา การเขียนบันทึก การเขียนรายงาน การเขียนบัตรเชิญและบัตรอวยพร การเขียนแผนผังและแผนที่ และการเขียนตามความรู้สึกอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นต้น

สุปรียา มาลากาญจน์ (2528) ได้จำแนกประเภทของการเขียนร้อยแก้ว ดังนี้ การบันทึกประจำวัน การเขียนจากประสบการณ์ การเขียนบันทึกรายงาน การเขียนจดหมาย การเขียนเรียงความและย่อความ เป็นต้น

จากประเภทของการเขียนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการเขียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง ส่วนร้อยแก้วนั้นหมายถึง การเขียนความเรียงในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การบันทึกต่าง ๆ การเขียนบรรยาย การเขียนเล่าประสบการณ์ การสรุปความ การเขียนรายงาน เป็นต้น

หลักและวิธีการสอนเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนมาก ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษา ดังนั้นในการสอนเขียนจึงต้องทำอย่างมีแบบแผน และเป็นขั้นตอน ได้มีผู้กล่าวถึงหลักและวิธีการสอนเขียนไว้ดังนี้

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2532) มีความเห็นว่า ในการเขียนควรมีขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. รวบรวมความคิด ก่อนเขียนผู้เขียนจะต้องคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น และรวบรวมข้อมูลซึ่งอาจได้จากการอ่าน ฟัง คิด และประสบการณ์ต่าง ๆ
2. เตรียมและจัดระเบียบความคิด ผู้เขียนจะนำข้อมูลความคิดทั้งหมดมาเลือกสรรต่อจากนั้นนำมาจัดระเบียบ เสนอข้อมูลความคิดใดก่อนหลัง เพื่อให้เกิดการต่อเนื่อง
3. ลงมือเขียน ขณะที่เขียนผู้เขียนต้องพิจารณาทั้งในด้านสาระ และด้านการใช้ถ้อยคำภาษาที่ตรงกับความคิด
4. ตรวจสอบและปรุ่่งแต่ง ในระหว่างการเขียนต้องอ่านทวนเป็นระยะ ๆ และเมื่อเขียนจบแล้วยังต้องอ่านอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ซีเกล (Siegel, 1982) และ เมอร์เรย์ (Murray, 1982) เห็นว่า ในการเขียนครูต้องมีประสบการณ์ในการเสนอกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดในการอภิปราย ถึงสาระสำคัญของเรื่องที่จะเขียน และคอยแนะนำให้นักเรียนคำนึงถึงผู้อ่าน วัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะเขียน ตลอดจนบริบททางสังคม ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นที่สมเหตุสมผลต่อกลุ่ม

โครล (Kroll, 1984) ได้เน้นหลักการสอนไว้ 5 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการพัฒนาความคิด ได้แก่ การค้นหาข้อมูลที่จะเขียน เลือกข้อมูลและลงมือเขียน ตรวจสอบแก้ไข ประเมินการเขียน
2. เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนการอ่าน และการประเมินงานเขียนของเพื่อนในห้องเรียน ซึ่งนำไปสู่กระบวนการในการเรียนรู้ พัฒนาความคิด และประสบการณ์
3. ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการเขียน โดยมีความเชื่อพื้นฐานตามทฤษฎีการพัฒนาความคิดว่า เมื่อนักเรียนเต็มใจที่จะเขียนจะสามารถเขียนได้ดีกว่าที่ครูกำหนดให้
4. ให้ความสะดวกในการใช้ภาษา จะช่วยให้นักเรียนสื่อความหมายได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ แทนการสอนเพื่อเน้นความถูกต้องของการใช้ภาษา
5. ให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์หลักของการเขียน คือ ให้นักเรียนสามารถเขียนถ่ายทอดหรือสื่อความหมายได้อย่างคล่องแคล่ว และมีประสิทธิภาพ ไม่ถือว่านักเรียนจะเขียนผิดไม่ได้ ซึ่งจะช่วยลดความกังวลในการเขียน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากระบวนการในการสร้างความคิด

ประกาศรี สือห่าไฟ (2524) มีความเห็นว่า
ถ้าจะให้นักเรียนมีทักษะด้านการเขียนความเรียงแล้ว ครูควร
ให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนให้บ่อยครั้งที่สุด ส่วนหลักในการเขียน
แต่ละครั้งนั้น ควรเริ่มจากการเลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจ ตั้งวัตถุประสงค์
ประสงค์ของการเขียน พยายามเสนอเรื่องตามลำดับในขณะที่เขียน
ควรพยายามเขียนให้ชัดเจน ใช้ตัวอย่างประกอบ ระมัดระวังเรื่อง
ตัวสะกด การันต์ การเว้นวรรคตอน และความสะอาดเรียบร้อย
ความเรียงที่ดีนั้นจะต้องมีการเสนอความคิดอย่างเป็นระเบียบ มี
ความกระชับ แสดงความคิดเห็นได้ชัดเจนและใช้ถ้อยคำรูปประโยค
ได้ถูกต้อง และเหมาะสมตามความนิยม

แรมสมร อยู่สถาพร (2526) ได้ศึกษารวบรวมเทคนิคการสอนเขียนในระดับประถม
ศึกษาไว้ดังนี้

1. ในการสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน ควรฝึกให้เด็กสามารถเขียนพยางค์และสระให้
ถูกต้องตามอักขรวิธีโดยการเขียนตามแบบ
2. ให้นักเรียนเขียนข้อความที่ครูเขียนให้บนกระดานดำ หรือจากหนังสือ
3. ให้นักเรียนเขียนตามลำดับ
4. ให้นักเรียนเขียนข้อความที่นักเรียนสนใจ
5. ฝึกการเขียนอย่างอิสระ โดยเขียนตามหัวข้อที่นักเรียนสนใจ
6. ฝึกการเขียนเรียงความ ย่อความ และจดหมาย โดยการเขียนจากตัวอย่างและฝึก
เขียนจริง
7. เขียนจากจินตนาการ และความคิดของนักเรียน
8. ฝึกเขียนบรรยายตามที่กำหนด
9. ฝึกเขียนเล่าประสบการณ์ หรือนิทาน ที่นักเรียนได้พบหรืออ่านมา
10. ฝึกเขียนจากคำประพันธ์ที่อ่านเป็นร้อยแก้ว
11. ฝึกเขียนโดยการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ
12. ฝึกเขียนตามสถานการณ์จำลอง เช่น การเขียนคำอวยพร เนื่องในวันเกิด หรือวันขึ้น
ปีใหม่ การเขียนโฆษณา การเขียนป้ายประกาศ การเขียนจดหมายเชิญ เป็นต้น
13. การเขียนบรรยายครอบครัว สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมครอบครัว
14. เขียนบันทึกประจำวันส่วนตัว หรือบรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ
15. เขียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน

16. ฝึกเขียนบทละคร หรือบทสนทนาอย่างง่าย ๆ พอเหมาะแก่วัย
17. เขียนบรรยายความต้องการของตน
18. เขียนตอบคำถาม หรือบรรยายความคิดเห็นต่อประเด็นที่ครูตั้งใจ
19. นักเรียนเขียนสรุปจากสิ่งที่ได้ยินมา ได้ฟังมา
20. เขียนเรื่องสั้น ๆ ลงหนังสือพิมพ์ประจำห้อง
21. เขียนนิทานสั้น ๆ หรือแปลนิทานภาษาอังกฤษสั้น ๆ

จากหลักและวิธีการสอนเขียนข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักวิธีการสอนเขียนนั้นควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและฝึกฝนการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การเขียนบันทึก การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนสรุปความ เป็นต้น ควรมีการจัดกิจกรรมและใช้สื่อ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความต้องการ และสนใจของนักเรียน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการเขียน นอกจากนี้ควรมีขั้นตอนและแบบแผนในการสอนเขียน เพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถรวบรวม เรียบเรียงความคิด และถ่ายทอดเป็นภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

หลักสูตรการเขียนระดับประถมศึกษา

การเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร และใช้ในการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาในระดับสูงต่อไป การที่นักเรียนจะมีทักษะการเขียนที่ดีนั้น ควรมีการปลูกฝัง และฝึกฝนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งหลักสูตรการเขียนระดับประถมศึกษาได้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมควรแก่วัย จึงได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และแนวทางการจัดกิจกรรมการเขียนไว้ในหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้สอนได้นำไปปฏิบัติ

หลักสูตรการเขียนของกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยซึ่งครอบคลุมการเขียน พอสรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำการเขียนไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิด ลำดับเหตุการณ์ และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส ตลอดจนเห็นความสำคัญและสามารถพัฒนาการเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ในด้านการเขียนนั้น เนื้อหาและกิจกรรมการเขียนในหลักสูตรได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ข้อปฏิบัติในการเขียน ฝึกวางท่าทางการนั่งเขียนและการจับดินสอให้ถูกต้อง ฝึกการวางสมุด วางมือ และเคลื่อนไหว่มือในการเขียนได้ถูกวิธี เน้นการปฏิบัติและแก้ไขข้อบกพร่องอยู่เสมอเมื่อปฏิบัติผิด

2. หลักเกณฑ์ในการเขียน ฝึกวิธีเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง การวางตำแหน่ง ตัวอักษรให้ถูกที่ การเว้นช่องไฟให้พองาม และการรักษาระดับบรรทัดในการเขียน ฝึกเขียนตัวหนังสือไทยให้มีหัว หัวไม่บอด ตัวอักษรให้โตเสมอกัน การเขียนเน้นลายมือที่อ่านง่าย เป็นระเบียบและสวยงาม ให้ฝึกปฏิบัติและกวดขันการเขียนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์จนเป็นนิสัย

3. นิสัยการเขียนที่ดี ปลูกฝังนิสัยการเขียนที่ดีโดยให้เขียนในที่ที่เหมาะสม ไม่ขีดเขียนตามฝาผนัง โต๊ะ ม้านั่ง การเขียนในสมุดแบบฝึกหัด ฝึกเขียนให้อ่านง่าย สะอาด รู้จักขีดเส้นคั่นหน้าทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยและรวดเร็ว

4. การคัดลายมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นการคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เน้นการคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัดและตัวหวัดแกมบรรจงและชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เน้นการคัดตัวหวัดแกมบรรจง

5. การประสมอักษร ฝึกการเขียนประสมคำด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ตามมาตราตัวสะกดต่าง ๆ และสามารถแยกคำตามลักษณะการประสมอักษรได้ การประสมอักษรเริ่มจากการนำพยัญชนะและสระมาประสมเป็นคำไม่มีตัวสะกด การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาประสมเป็นคำไม่มีตัวสะกด การนำพยัญชนะและสระมาประสมเป็นคำมีตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดต่าง ๆ การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาประสมเป็นคำ มีตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดต่าง ๆ การเขียนคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดและคำที่มีการ์นด์

6. การเขียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เช่น การจดบันทึกความรู้หรือเรื่องราวต่าง ๆ การทำบัญชีคำหรือสมุดคำศัพท์ประจำชั้นหรือส่วนตัวไว้ใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียน การทำบัญชีคำเปรียบเทียบ คำพื้นฐานที่ใช้ในการเขียนกับคำภาษาอื่น เพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะและความเข้าใจการอ่าน ฯลฯ

7. การใช้พจนานุกรม ฝึกวิธีใช้พจนานุกรมให้ถูกต้อง และรวดเร็ว และฝึกนิสัยการใช้พจนานุกรมเป็นประจำในการตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนและการอ่านคำ ความหมายและการใช้คำ

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียน

การเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งครอบคลุมการเขียนไว้ดังนี้คือ ฝึกการเขียนให้ถูกต้อง และฝึกทักษะทั้ง 4 ให้มีความสัมพันธ์กัน ครูเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน มีการส่งเสริมให้ใช้การเขียนในชีวิตประจำวัน ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย จัดเนื้อหา ขั้นตอนการสอน และประเมิน

ผลโดยค่านึงถึงการพัฒนาการของนักเรียนเป็นหลัก ใช้สื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และสนุกสนาน และมีการติดตามซ่อมเสริมในส่วนที่นักเรียนยังบกพร่อง

การเขียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำหรับการสอนเขียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง, 2533) ได้ระบุถึงสาระสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

ฝึกคัดลายมือ และเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความตามที่กำหนดให้

ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เครื่องหมายต่าง ๆ อักษรย่อ การเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามความหมาย การเขียนประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความต้องการ การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การใช้คำเชื่อมประโยค การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า และการใช้คำราชาศัพท์

อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ใจความสำคัญของเรื่องที่เขียนและฝึกเขียนตามความคิดของตนเองอย่างเสรี และสร้างสรรค์

ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่าน และการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนสรุปความ การเขียนแผนที่และแผนผังอย่างง่าย การเขียนคำแนะนำสั่งสอน คำตักเตือน คำอธิบาย ความคิดเห็นประกอบเหตุผล คำวิพากษ์วิจารณ์เรื่องจากการฟังและการอ่าน เขียนจดหมาย เขียนย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่าง ๆ บัตรเชิญ บัตรอวยพร เขียนโฆษณาสินค้า หรือโฆษณาเชิญชวน เขียนตอบคำถาม หรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน เขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสั้มผัสคล้องจอง เขียนบทร้อยกรองง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจ หรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่าน และเขียนเรื่องประกอบภาพ

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน และใช้การเขียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

หลักสูตรการเขียนของโรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิตมีบทบาทหลายอย่าง กล่าวคือ ทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาแก่นักเรียน ในขณะที่เดียวกันก็มีบทบาทที่จะต้องเป็นผู้นำ นิสิต นักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ในวิชาอาชีพ ครูภาคปฏิบัติ ตลอดจนทำหน้าที่ทดลองการสอนแบบใหม่ ๆ ให้เป็นตัวอย่าง

ภาระหน้าที่หลักของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย คือ การจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างบุคคลให้มีความสามารถ มีทักษะ เกิดการพัฒนาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และสามารถสอดแทรกในแต่ละวิชาได้ แต่จะมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหา และจุดประสงค์ของวิชานั้น ๆ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง) สำหรับหลักสูตรของโรงเรียนประถมสาธิตทั้ง 3 แห่ง ได้กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์รายวิชาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละวิชา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเขียนพอสรุปได้ดังนี้

วิชาภาษาไทย

มีการเน้นการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน การฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนเล่าเรื่อง การเขียนรายงาน การเขียนสรุปความ การเขียนอธิบาย การเขียนเรื่องจากจินตนาการ การเขียนบัตรอวยพร การเขียนตอบคำถาม เป็นต้น นอกจากนี้ยังเน้นให้นักเรียนเขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว มีความเป็นระเบียบ สวยงาม และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน สามารถลำดับและเรียบเรียงข้อความ เหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนได้ สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และเขียนสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน สามารถนำการเขียนไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาคณิตศาสตร์

มีการส่งเสริมการเขียนโดยการให้เขียนโจทย์ปัญหา เขียนแสดงความหมายหรือวิธีการในเรื่องที่เรียนได้แก่ จำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม เส้นตรง และมุม การบันทึกการรับรายจ่าย เป็นต้น และให้ความสำคัญในด้านความประณีต และความเป็นระเบียบในการทำงาน

วิชาวิทยาศาสตร์

มีการส่งเสริมการเขียนโดยให้นักเรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และจากสิ่งที่ได้สังเกต เขียนสรุปผลการทดลอง และการเขียนรายงาน ซึ่งปรากฏในหน่วยสิ่งมีชีวิต สสารและพลังงาน สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา สารเคมี และอวกาศ

วิชาสังคมศึกษา

มีการส่งเสริมการเขียนโดยบันทึกข้อมูลจากสิ่งที่ได้เรียนจากข่าวและเหตุการณ์ การเขียนรายงาน ซึ่งปรากฏในหน่วยชาติไทย ประเทศเพื่อนบ้าน ข่าวและเหตุการณ์และวันสำคัญของไทย และประชากรศึกษา

วิชาสุขศึกษา

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาสุขศึกษา พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชาพลศึกษา

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาพลศึกษา พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชาดนตรี-นาฏศิลป์

มีการส่งเสริมการเขียนโดยให้นักเรียนแต่งนิทานประกอบเพลง การเขียนบรรยายความรู้สึกจากเพลง

วิชาจริยศึกษา

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาจริยศึกษา พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชาศิลปะศึกษา

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาศิลปะศึกษาพบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชาลูกเสือ-เนตรนารี

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาลูกเสือ-เนตรนารี พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชางานบ้าน

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชางานบ้าน พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชางานเกษตร

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชางานเกษตร พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

วิชางานเลือก

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชางานเลือก พบว่า ไม่มีการกำหนดการเขียนรูปแบบใด ๆ ในแต่ละหน่วย

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษามีการระบุการเขียนไว้ในจุดประสงค์ โดยมีการฝึกฝนการเขียนให้กับนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการเน้นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเขียน โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยจะมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเขียน สำหรับในวิชาดนตรี นาฏศิลป์ จะมีการสอดแทรกการเขียนบ้างในบางเรื่องทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหา ส่วนในวิชาพลศึกษา ศิลปศึกษา และงานเกษตร เป็นวิชาที่ไม่ได้ระบุการเขียนไว้ในจุดประสงค์ ทั้งนี้เพราะเน้นวิชาที่เป็นการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะในการทำงาน จึงไม่ปรากฏเขียนในจุดประสงค์ของวิชาดังกล่าว

การส่งเสริมการเขียน

พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล (2532) กล่าวว่า “เนื่องจากทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยาก จะต้องใช้ความสามารถสูงกว่าทักษะอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้ใช้ภาษาต้องใช้ความสามารถของตนเอง โดยปราศจากความช่วยเหลือของผู้อื่น ดังนั้นทักษะการเขียนควรต้องมีการสอน และได้รับการส่งเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ”

บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการเขียน

การสอนเขียนในโรงเรียนให้แก่เด็กนั้น เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เป็นสถานที่ให้เด็กได้รับการฝึกฝน ซึ่งจะส่งผลถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ดังที่ เซลลิน และ เบิร์ช (Sellin and Birch, 1981) ได้กล่าวว่า สติปัญญาของเด็กจะมีการพัฒนา

เรื่อยมาตั้งแต่ก่อนเข้าเรียนจนถึงวัยเข้าเรียนก็ยังคงจะมีการพัฒนาอยู่ ดังนั้นการสอนในโรงเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางสติปัญญาเป็นอย่างมาก นอกจากการสอนแล้วหลักสูตรและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนก็มีส่วนช่วยพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของเด็ก

อัญชลี สารัตนะ (2533) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนนับว่ามีส่วนเสริมสร้างแนวความเก่งของเด็กให้ปรากฏชัดยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนพัฒนาความสามารถ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะและบอกถึงความก้าวหน้า ซึ่งการส่งเสริมทำได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจและทดลองความสามารถ ตลอดทั้งความถนัดพิเศษ เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีจุดเด่นด้านใด เช่น การส่งไปแข่งขันตอบปัญหา วาดภาพ แต่งกลอน แข่งกีฬา และอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นการส่งเสริมความเก่งของเด็ก
2. ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก กระทำ และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถพัฒนาความเก่งยิ่งขึ้น
3. โรงเรียนและครูควรสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น และเป็นกันเองควรใกล้ชิดเด็ก คำนึงกับเด็ก รับฟังความคิดเห็น ให้อิสระตามควรแก่โอกาส เป็นที่ฟังและที่ปรึกษาแก่เด็ก
4. ส่งเสริมการสอนและการปกครองแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม กล้าตัดสินใจ และฉับไวในการปฏิบัติ

ดังนั้น การที่โรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนย่อมจะส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถให้ปรากฏชัดยิ่งขึ้น ดังนั้นการสอนเขียนความเรียงให้มีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการเขียน ซึ่ง คิน และ เพอร์ซอนเก (1976, อ้างถึงใน ประคอง สุทธสาร และคณะ, 2527) ได้เสนอความคิดว่า โปรแกรมการสอนการเขียนที่ดีนั้น ควรประกอบไปด้วย

1. การกระตุ้นการเขียนของเด็ก พบว่า เด็กต้องการให้คนอื่นเห็นความสำคัญของเรื่องที่ตนเขียน เด็กต้องการเขียนตามหัวข้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไป และยังพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่จัดหาหนังสือให้เด็กอ่านนอกเวลา หรือชอบอ่านหนังสือจะสามารถเขียนได้ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน และมีแต่หนังสือหรือวารสารในขณะที่เขียนครูไม่ควรเข้มงวดเรื่องลายมือมากนัก เพราะจะทำให้แรงจูงใจในการเขียนน้อยลง การที่จะมุ่งให้เด็กสนใจการคัดลายมือ หรือการเขียนที่สวยงามในขณะที่เขียนความเรียงนั้นจะทำให้เด็กไม่สามารถให้ความสนใจกับความหมายและสำนวนภาษาที่จะใช้ได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับการสนับสนุนให้เขียนความเรียงได้ตามรูปแบบของตัวอักษรใดก็ได้ที่สะดวกที่สุด

ในการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดหรือวันที่จะเขียนนั้น อาจทำได้โดยครูอ่านผลงานของนักเรียนในห้อง หรืออาจจะติดไว้ที่กระดานนิเทศ หรือด้วยวิธีอื่น ๆ การทำเช่นนี้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเขียนมากยิ่งขึ้น ข้อควรระวังก็คือ งานที่ครูจะนำมาอ่าน หรือติดให้นักเรียนอื่น ๆ ได้อ่านนั้น ควรเป็นงานที่เจ้าของอนุญาตแล้ว เพราะในบางครั้งนักเรียนอาจจะเขียนเรื่องส่วนตัวที่ไม่ต้องการเปิดเผยให้คนอื่นทราบ

2. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของการเขียนที่ดี ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน โดยการสร้างบรรยากาศในการเขียน ซึ่ง คีน และ เพอร์ซอนเก ได้เสนอไว้ 2 โปรแกรม โดยในแต่ละโปรแกรมมีรายละเอียดและข้อเสนอแนะให้ครูปฏิบัติไว้ดังนี้

2.1 โปรแกรมที่ 1 เริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อที่ชวนให้นักเรียนสนใจติดตามใคร่รู้ หลังจากนั้นครูจะตั้งจุดความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับหัวข้อ โดยอภิปรายสั้น ๆ หรือการใช้คำถามสั้น ๆ 2-3 คำถาม การให้นักเรียนรำลึกถึงประสบการณ์หรือโดยการอ่านบทกวี บทร้อยกรองสั้น ๆ ที่เลือกสรรแล้ว ต่อจากนั้นครูและนักเรียนจะช่วยกันตั้งศัพท์ หรือสำนวนต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องการจะใช้ โดยครูจะช่วยเพิ่มเติมคำศัพท์เด่น ๆ สัก 2-3 คำ พร้อมทั้งให้นักเรียนแนะนำวิธีการที่จะเขียน 2-3 วิธี และเลือกรูปแบบการเขียนที่เหมาะสมกับการบรรยายของตน และประการสุดท้ายก่อนที่จะให้นักเรียนลงมือเขียน ครูควรหยุดพัก 1 วัน เพื่อให้นักเรียนไปคิดหาเหตุผลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนเขียนได้อย่างเสรี โดยไม่ต้องกังวลถึงความถูกต้องของกฎเกณฑ์ในการเขียน เช่น ตัวสะกด และความสะอาดเรียบร้อย เป็นต้น

ก่อนที่ครูจะตรวจงานเขียนของนักเรียน ครูควรให้นักเรียนขีดเกลาเรื่องที่เขียนตามโครงร่างที่ครูและนักเรียนได้ตกลงร่วมกันไว้ ครูตรวจงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนจดคำศัพท์ที่นักเรียนสะกดผิดลงในบัตรคำศัพท์ของนักเรียนแต่ละคน และเขียนคำศัพท์ที่นักเรียนสะกดผิดลงท้าย เรื่องที่นักเรียนเขียนพร้อมทั้งที่ผิดต่าง ๆ เพื่อนำมาอภิปรายในชั้น เช่น คำกริยา เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้ภาษา เป็นต้น หลังจากนี้นักเรียนได้รับงานเขียนของตนคืนแล้วจะเก็บไว้ในแฟ้ม นักเรียนอาจจะลอกใหม่ในบางกรณีเมื่อจำเป็น เพราะถ้านักเรียนต้องลอกงานเขียนของตนบ่อย ๆ แล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเขียนได้

2.2 ในโปรแกรมการสร้างบรรยากาศการเขียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โปรแกรมที่ 2 ครูจะเลือกหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นแนวทางในการสอน หลังจากนั้นครูจะขอคำแนะนำจากนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนในด้านต่าง ๆ ครูบรรยายรายละเอียดเป็นข้อ ๆ และขอความคิดเห็นจากสมาชิกภายในกลุ่มเกี่ยวกับรายละเอียดอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่ครูได้อธิบายไว้ ให้เวลานักเรียนเขียนเรื่องดังกล่าวตามที่นักเรียนต้องการ โดยจะใช้วิธีการเขียนใดก็ได้ เมื่อเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูจะให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรื่องที่เขียนกับเพื่อน ๆ เพื่อขอคำวิจารณ์และติชม

โปรแกรมการเขียนความเรียงในโรงเรียนที่ยกมาเป็นตัวอย่าง 2 โปรแกรมนี้ จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน เกิดความสนุกและสนใจที่จะเขียน คิน และ เพอร์ซอนเก เห็นว่า โปรแกรมการเขียนความเรียงในโรงเรียนนั้น ควรเป็นโปรแกรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เขียนเกี่ยวกับประสบการณ์อย่างเสรี และควรเป็นการชวนเชิญให้นักเรียนเขียน โดยไม่ต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากนัก

นอกจากโปรแกรมการสอนเขียนดังกล่าวมาแล้วนั้น การส่งเสริมการเขียนอีกวิธีหนึ่งคือ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการเขียนขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะเขียนซึ่งกันและกัน โดยการให้คำติชม หรือบางครั้งอาจจะแก้ไขของเพื่อน หรืออภิปรายงานที่ได้รับมอบหมาย การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนนี้ ในปัจจุบันนิยมทำกันมากในทุกระดับ

หน้าที่หรือบทบาทโดยตรงของโรงเรียน คือ การจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีความสามารถในด้านต่าง ๆ การเขียนถือเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการเขียน โดยจัดสภาพแวดล้อม จัดบรรยากาศ จัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความสามารถ มีประสบการณ์ และฝึกฝนในสิ่งที่ตนเองสนใจ และมีความถนัด

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเขียน

การที่นักเรียนจะมีทักษะในการเขียนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน แต่ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเขียนในโรงเรียนนั้น คือ ผู้บริหาร และอาจารย์ พงษ์ศิริ ดีวาจา (2527) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เอื้ออำนวยต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กไว้ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งนับตั้งแต่อาจารย์ใหญ่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตลอดจนหัวหน้าทุกระดับจะต้องเห็นความสำคัญและส่งเสริมการเขียนให้แก่แก่นักเรียนอย่างจริงจัง โดยอาจทำได้ดังนี้

1. ทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ว่าการเขียนนั้นมีใช่เป็นเรื่องของวิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนทุกวิชาได้ผลดีขึ้น ผู้บริหารควรจะเป็นนโยบายในการที่จะให้การพิจารณาด้านการเขียนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลทุกรายวิชา โดยอาจจะพิจารณาที่การเขียนตัวสะกด การเรียงเรียงประโยคให้ได้ความชัดเจน เป็นต้น

2. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเขียน เช่น การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน จัดสถานที่และโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการเขียน เช่น จัดให้มีการประกวดคำขวัญ หรือเขียนเรียงความในโรงเรียน เป็นต้น

3. ร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยการติดตามผลการนำทักษะการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ความรู้กับผู้ปกครองในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู การจัดอุปกรณ์สนับสนุนการเขียน นอกจากนี้ควรจะต้องร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครอง หรือหน่วยงานอื่นในการทำให้ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เช่น แผ่นป้ายโฆษณา เป็นต้น

4. หลักสูตร ผู้มีหน้าที่ในการทำหลักสูตรควรคำนึงว่าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็กที่เริ่มเคลื่อนไหววัยจะได้แล้ว คืออาจเริ่มด้วยการบังคับมือขีดเป็นเส้น เป็นวงกลม เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนจึงได้รับการฝึกเขียนเป็นภาษา พร้อมทั้งได้ฝึกคิดไปพร้อมกันด้วย โดยครั้งแรกอาจจะเป็นการเล่นให้ครูเขียน หรือเล่าหน้าชั้นให้เพื่อนฟัง เมื่อทักษะการเขียนพัฒนามากขึ้นก็เริ่มมีการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนมีคุณภาพดี

ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเด็ก ด้วยการวางหลักสูตรให้ต่อเนื่องกัน แต่ละระดับ

ประกอบ สุธสาร และคณะ (2527) ได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการเขียนความเรียงระดับประถมศึกษาต่อโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. จัดโปรแกรมการสอน การเขียนความเรียงในรูปแบบต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับความสนใจ และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล
2. จัดโครงการอบรม สัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการสอนภาษาไทยด้านต่าง ๆ ให้กับครูภาษาไทยและผู้สนใจเป็นระยะ ๆ
3. ส่งเสริมให้ครูภาษาไทยได้มีโอกาสไปเพิ่มพูนความรู้ด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในสถาบันต่าง ๆ ตามโอกาสอันสมควร
4. สนับสนุนให้ครูจัดประกวดการเขียนความเรียงระหว่างห้อง หรือระหว่างโรงเรียน
5. ยกย่องและให้ความสำคัญแก่ครูภาษาไทยให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในหมู่ครู นักเรียนและผู้ปกครอง
6. จัดโครงการรณรงค์การใช้ภาษาไทยด้านการเขียน ตามโอกาสที่สำคัญ
7. ส่งเสริมการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในด้านการเขียนให้กับนักเรียน โดยเฉพาะเป็นประจำในแต่ละภาคการศึกษา

สุพร วงศ์สุนทรเลิศ และ เอื้อพร สัมมาทิพย์ (อ้างถึงในวารสารครุศาสตร์, 2535) ได้เสนอแนะผู้บริหารในการส่งเสริมการเขียนได้ดังนี้คือ ผู้บริหารควรปรับหลักสูตรวิชาภาษาไทย โดยเพิ่มชั่วโมงเรียนอีก 1 ชั่วโมง เพื่อให้เป็นชั่วโมงฝึกเขียนโดยเฉพาะ นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริม

ให้มีการร่วมมือกันระหว่างอาจารย์วิชาอื่น ๆ ในการฝึกฝนทักษะการเขียนภาษาไทย เช่น ส่งเสริมให้จัดทำแบบฝึกหัด และข้อสอบที่ให้นักเรียนได้เขียน เรียบเรียงข้อความ หรืออธิบายความมากขึ้น

จากบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเขียน จะเห็นว่า ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการเขียนอย่างชัดเจน สนับสนุนการเขียนทั้งในและนอกหลักสูตรนอกจากนั้นควรเพิ่มพูนความรู้ให้กับอาจารย์ในด้านการเขียนและการสอนเขียน

บทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนมาก ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษา ดังนั้นพฤติกรรมในการสอนของครูหรืออาจารย์จึงมีความสำคัญต่อการสอนทักษะการเขียน ซึ่ง บุษกร แซ่มักดี (2531) ได้กล่าวว่า "พฤติกรรมในการสอนของครูมีความสำคัญต่อการสอนทักษะการเขียนเพราะจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในด้านทักษะการเขียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรวางวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนให้ดีขึ้น" ซึ่งมีนักวิชาการให้ข้อเสนอแนะถึงบทบาทของครูหรืออาจารย์ในการส่งเสริมการเขียนไว้ดังนี้คือ

กิตติยวดี บุญชื้อ (2520) กล่าวว่า ถึงบทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมการเขียนว่า การเขียนเป็นทักษะที่ยากประกอบด้วยกรเขียนตามรูปแบบ เช่น การเขียนจดหมาย การเขียนบทสนทนา การเขียนคำประพันธ์ต่าง ๆ และการเขียนแบบเสรี ตามความคิดของนักเรียน เนื่องจากเป็นทักษะที่ยากดังกล่าว และเพื่อให้นักเรียนเขียนได้ตรงเป้าหมาย ลีลาเหมาะสม ฯลฯ จึงต้องมีการฝึกการเขียนใหม่ ๆ คือ การฝึกให้เด็กเขียนแบบเสรี โดยยังไม่กำหนดชั้นเรื่องรูปแบบ หรือรูปประโยคมากนัก แต่จะหาโอกาสจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวในภายหลัง การเอาใจใส่ดูแลเด็กศึกษาความสนใจด้านการเขียนของเด็ก ตลอดจนปัญหาด้านการพัฒนาการ ที่จะเป็นปัญหาขัดขวางความก้าวหน้าในด้านการเขียนของเด็ก การตรวจงานที่ส่งเสริมให้เด็กมีกำลังใจในการเขียน เช่น การชม หรือการพูดคุยถึงข้อบกพร่องในการเขียน การส่งเสริมให้เด็กได้แสดงผลงานของตน และการสนับสนุนให้เด็กเขียนด้วยลายมือที่สวยงาม พร้อมกันนี้ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสอนเขียนไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูกับนักเรียนช่วยกันคิดและเขียนบนกระดาน

ขั้นที่ 2 นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนบนกระดาน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 3 นักเรียนแต่ละคนเขียนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ลักษณะการเขียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งให้คำติชม และขั้นสุดท้าย คือ ให้นักเรียนเขียนด้วยตนเองและวิจารณ์งานเขียนของตนเอง

สุจรีต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพพร์ (2523) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรทดสอบความพร้อมในการเขียนของนักเรียน เพื่อวัดความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความเข้าด้วยกัน
2. ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียน
3. ในการสอนเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเขียนอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทราบประโยชน์ของการฝึกทักษะนั้น ๆ ด้วย และถ้าเป็นไปได้ครูควรให้นักเรียนร่วมตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียนด้วย
4. ในการสอนทักษะการเขียน ไม่ควรกำหนดหัวข้อเรื่องให้ตายตัว และควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเสนอหัวข้อเรื่อง หรือเลือกเรื่องที่จะเขียนพอสมควร
5. การสอนทักษะการเขียนไม่ควรจะแยกออกมาจากทักษะอื่น ๆ แต่ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น
6. ครูควรพยายามใช้กลวิธีการจูงใจ และการเสริมกำลังใจหลายรูปแบบและทำเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาที่ทำการสอน เพราะทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อน
7. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการจัดกิจกรรมและการมอบหมายงาน
8. ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรพลิกแพลงวิธีสอนหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจ
9. ครูควรจัดกิจกรรมการสอนหลาย ๆ ประเภท และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้น ๆ และกิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรงในการฝึก
10. ในการสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลดี ครูควรใช้สื่อประกอบการสอน เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน
11. ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรวางแผนการสอนแต่ละครั้งอย่างละเอียด
12. ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักเกณฑ์การเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์
13. เมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนได้ ครูควรช่วยสร้างสถานการณ์และจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน
14. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียนและเขียนคำติชมให้ชัดเจน
15. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสร้างเกณฑ์ประเมินผลการเขียนด้วย

จิตต์นิภา ศรีไสย และ อัจจิมา เทวกุล (2526) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนทักษะการเขียนสำหรับครูไว้ดังนี้

1. ครูควรเพิ่มงานเขียนให้แก่นักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เช่น เขียนบันทึกประจำวัน เขียนอนุทินชีวิต เขียนรายงานการประชุม เป็นต้น
2. ในการให้งานเขียนแก่นักเรียนแต่ละครั้ง ครูผู้สอนควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเขียนของนักเรียนด้วย เช่น หัวข้อเรื่องควรน่าสนใจ เวลาและสถานที่ควรให้เหมาะสม และควรมีแหล่งค้นคว้าที่นักเรียนสามารถไปหาข้อมูลมาประกอบงานเขียนได้
3. ในการให้หัวข้อเรียงความ ครูควรวางแผนร่วมกับนักเรียนในการตั้งหัวข้อเรื่องเรียงความ เพื่อให้นักเรียนมีความพอใจและเต็มใจ ตลอดจนสนใจในเรื่องที่จะเขียน
4. ครูควรมีวิธีการสอนให้เข้าใจนักเรียน โดยให้หัวข้อที่น่าสนใจในการเขียน แนะนำวิธีการเขียน ตลอดจนตรวจและให้คำติชมเกี่ยวกับงานเขียนนั้น ๆ เพื่อนักเรียนจะได้เกิดกำลังใจและจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ถูกต้อง
5. ครูควรให้งานเขียนและแบบฝึกหัดการเขียนแก่นักเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อที่จะให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการเขียนได้เต็มที่
6. ครูควรยกตัวอย่าง อ่าน หรือนำงานเขียนเรียงความที่ดีให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่านหรือฟัง เพื่อให้เป็นตัวอย่าง ทั้งนี้จะเป็นตัวอย่างเรียงความที่ดีในระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน หรือตัวอย่างเรียงความที่ประกวดได้รางวัลชนะเลิศก็ได้
7. ครูควรเน้นให้งานเขียนที่ท้าทายความสามารถ และส่งเสริมความคิดอิสระ ตลอดจนความคิดเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียนให้มากขึ้น
8. ครูควรเปลี่ยนบรรยากาศในการเขียน ให้นักเรียนเรียงความบ้างนอกเหนือจากในห้องเรียน เช่น ในห้องสมุด ใต้ต้นไม้ที่ร่มรื่น เป็นต้น
9. ครูควรพิจารณาความพร้อมในการเขียนของนักเรียน เช่น ความตั้งใจเขียน การเหนื่อยเพลียมาจากวิชาอื่น ๆ ก่อนที่จะให้เขียนเรียงความ
10. ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ควรจะนำลักษณะการเขียนเรียงความไปใช้ในทุก ๆ วิชาที่ใช้ภาษาไทย ในการสอน เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย ฯลฯ
11. ในการสอนเขียนเรียงความ ครูควรให้นักเรียนเขียนโครงเรื่องแล้วไปค้นคว้าเนื้อหาที่จะบรรยายตามโครงเรื่อง เมื่อถึงชั่วโมงเรียงความจึงให้นักเรียนเขียนเรียงความตามเวลาที่กำหนดให้เพื่อฝึกการเขียนในเวลาเรียน
12. ครูควรทวนซ้ำในเรื่องการเขียนตัวสะกดการันต์ และการลำดับเรื่องในการเขียนเรียงความของนักเรียนให้ถูกต้อง และควรสละเวลาให้กับการสอนเขียนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจแก้ผลงานของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

สมพร มันทะสูตร (2526) เสนอแนะแนวการสอนการเขียนพอสรูปได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง ครูอาจชี้แนะเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2. ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความอยากแสดงออกทางความคิดผ่านการเขียนด้วยการชักชวนสนทนาถึงสิ่งที่น่าสนใจอยู่รอบตัว อาจเป็นสิ่งแวดล้อมเหตุการณ์หรือข่าวประจำวัน
3. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม เช่น หุ่นรูปสัตว์ต่าง ๆ ภาพหุ่นจำลองของจริง เพื่อฝึกให้เขียนบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร หรือเขียนเรียงความตลอดเรื่อง
4. นำตัวอย่างเรียงความที่ดี ๆ มาให้นักเรียนอ่านมาก ๆ
5. ให้นักเรียนผูกเรื่องจากคำศัพท์ที่ครูให้ หรือนักเรียนรวบรวมคำแปลก ๆ จากหนังสือพิมพ์แล้วนำมาผูกเรื่องใหม่เป็นการส่งเสริมจินตนาการ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่องที่น่าสนใจ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องตามโครงเรื่องที่ได้วางไว้
7. การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ ครูต้องแนะนำแหล่งข้อมูลที่จะศึกษาและวิธีการเขียนเรียงความเชิงวิชาการให้ก่อน
8. เมื่อพบข้อบกพร่องไม่ว่าจะเป็นการจัดลำดับเรื่องราว การใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร การผูกประโยค ครูต้องแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทุกคน และนำข้อบกพร่องมาเสนอหน้าชั้นพร้อมแก้ไขให้ดูเป็นแบบอย่าง
9. คัดผลงานเขียนเรียงความที่ดีของนักเรียนในชั้นมาอ่านให้นักเรียนฟัง เพื่อส่งเสริมด้านกำลังใจที่จะเขียนให้ดีขึ้น
10. ให้นักเรียนเขียนแสดงอารมณ์และพฤติกรรมที่นักเรียนคาดว่าตนเองจะทำ เมื่อเกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น รัก โกรธ เกลียด ฯลฯ
11. ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์หรือสุภาพิต แล้วเขียนเป็นเรียงความสละสลวย

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรย์ (2536) ยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในการสอนการเขียนเรียงความว่า ในการสอนเขียนเรียงความนั้นบรรยากาศที่จะเอื้ออำนวยในด้านการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้คล่อง มีความรู้สึกรักอยากเขียน ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้น เช่น ตัวครูเองก็มีบุคลิกภาพที่ดีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะให้คำแนะนำ และชื่นชมกับผลงานที่นักเรียนได้สร้างสรรค์ขึ้น นอกจากนี้การให้นักเรียนได้มีโอกาสช่วยกัน ให้เขียนร่วมกันทั้งชั้นบ้าง เป็นกลุ่มย่อยบ้าง เป็นรายบุคคลบ้าง ก็จะทำให้บรรยากาศไม่ซ้ำซาก

สุพร วงศ์สุนทรเลิศ และ เอื้อพร สัมมาทิพย์ (อ้างถึงในวารสารครุศาสตร์, 2535) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเขียนความเรียงพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนควรให้นักเรียนได้ฝึกเขียนเรียบเรียงข้อความในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยแบ่งเวลาจากชั่วโมงที่มีอยู่ ผู้สอนจะช่วยชี้แนะข้อผิดพลาดในการเขียน เพื่อให้นักเรียนแก้ไขปรับปรุงการเขียนของตนให้ดีขึ้น
2. ข้อผิดพลาดเรื่องการใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน การเขียนหนังสือไม่เว้นวรรคตอนจะลดน้อยลง ถ้าผู้สอนแทรกเนื้อหาและจัดทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ ฝึกฝนเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเหล่านี้
3. เนื่องจากสื่อมวลชนและภาษาโฆษณาามีอิทธิพลต่อการเขียนของนักเรียน ดังนั้นผู้สอนจึงควรติดตามการใช้ภาษาของสื่อมวลชน และนำตัวอย่างการใช้ภาษาที่ผิดมาอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า คำสำนวนนั้นผิดอย่างไร เพื่อเตือนใจให้นักเรียนระมัดระวังเรื่องการเขียนมากขึ้น
4. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนรักการเขียน เช่น การประกวดการเขียน เรียบเรียงข้อความรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อาจจัดประกวดเดือนละ 1 ครั้ง ทั้งประกวดภายในห้องเรียน และประกวดระหว่างห้องเรียน พร้อมทั้งนำผลงานที่ชนะการประกวดมาแสดงที่ป้ายนิเทศ เพื่อให้นักเรียนทั่ว ๆ ไปได้เห็นแบบอย่างการเขียนที่ดี นอกจากนี้ควรจัดชมรมส่งเสริมด้านการเขียน โดยจัดกิจกรรมการเขียนที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุกอยากเขียน ให้นักเรียนได้ฝึกทำนิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ประจำโรงเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกเขียนอยู่เสมอ ทักษะการเขียนก็จะดีขึ้น ผู้สอนควรร่วมมือกับบรรณารักษ์จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการอ่าน เพราะถ้านักเรียนชอบอ่านหนังสือก็จะได้เห็นรูปแบบการเขียนสำนวนภาษาที่ดี และนำมาเป็นแบบอย่างในการเขียนของตนเองได้
5. ผู้สอนควรจัดชมรมซ่อมเสริมการเขียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนและมีปัญหาด้านการเขียน นอกจากนี้ผู้สอนควรได้ติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบปัญหาการเขียนของนักเรียน เพื่อร่วมมือกับทางโรงเรียนในการปรับปรุงการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนควรเสนอแนะวิธีการตลอดจนกิจกรรมที่ผู้ปกครองควรทำ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและรักการเขียน

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเขียน คือ อาจารย์ อาจส่งเสริมโดยการจัดกิจกรรมบรรยากาศและการใช้สื่อให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการเขียน ความเรียงในหลาย ๆ รูปแบบ มีการฝึกฝนในขณะเดียวกันต้องมีการให้กำลังใจด้วยวิธีการต่าง ๆ และที่สำคัญคือ อาจารย์ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับการสอนวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

การที่เด็กจะประสบความสำเร็จในด้านการเรียนรู้ และมีการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้สูงสุดเพียงใดนั้น มีผลมาจากการจัดสภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองส่วนหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2531) ได้แปลไว้ดังนี้ "... เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมที่จะเป็นคนที่เก่งขึ้นอยู่กับวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เมล็ดพืชย่อมจะเติบโตเป็นต้นไม้ใหญ่ได้ เพียงแต่รอสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมฉันใด เด็กที่เกิดมาย่อมพร้อมที่จะเจริญเติบโตเป็นคนเก่ง เพียงแต่รอการเลี้ยงดูที่เหมาะสมฉันนั้น"

ละเมียด ลิมาอักษร (2520) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองไว้ว่า "บ้านหรือผู้ปกครอง เป็นทั้งครูคนแรกและคนสุดท้ายเป็นครูที่สำคัญที่สุดของเด็ก เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดของเด็กได้คลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำ และเข้าใจถึงพื้นฐานอันแท้จริงตลอดจนรู้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก ดังนั้นเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองที่บ้าน ยังจำเป็นต้องดำเนินไปไม่ควรทิ้งให้เป็นหน้าที่ของครูเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2531) ที่กล่าวว่า แม้การศึกษาในระดับนี้จะป็นหน้าที่รับผิดชอบของรัฐก็ตาม กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการศึกษา โดยการให้การสนับสนุนและร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและทุกสถานที่"

อาทร รัตนคำนวน (2522) ได้ถอดความจากบทความเรื่อง "You can help your children learn" ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้ปกครองสามารถจะช่วยเหลือการเรียนรู้ของลูกหลานได้ โดยปฏิบัติตามคำแนะนำได้ดังนี้ คือ

1. จัดเวลาและสถานที่สำหรับทำการบ้าน หรือการเรียนที่บ้านตลอดจนช่วยตรวจดูเมื่อเด็กทำการบ้าน
2. ช่วยสอนเรื่องที่เป็นปฏิบัติการพื้นฐาน
3. ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. กระตุ้นเตือนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุป ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เข้าใจพื้นฐานและปัญหาของเด็กจึงสามารถแนะนำ แก้ไข และส่งเสริมได้ถูกต้อง และเหมาะสมดังที่นับว่าผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความ

สำเร็จในการศึกษา และการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างแท้จริง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในทัศนคติต่าง ๆ กันดังนี้คือ

หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งครอบคลุมการเขียนไว้ดังนี้

1. ช่วยดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย เช่น โรคหุ้หน้าหุนก ซึ่งจะทำให้การฟังบกพร่อง ผลิตภคคคของพคคจะทำให้การออกเสยงไม่ชัดเจน เป็นต้น ถ้าเด็กมีสุขภาพไม่ดีก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียน
2. จัดหาอุปกรณ์การเรียนของเด็กให้พร้อม ถ้าสุดความสามารถจริง ๆ ก็ควรแจ้งให้ครูทราบ
3. เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก เช่น การใช้ภาษาพูดที่ไพเราะ การใช้ภาษาได้ถูกต้อง และออกเสยงได้ชัดเจน เพราะเด็กจะเลียนแบบพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดทุกอย่ง
4. ดูแลการทำงานของเด็กด้านการเรียน เช่น ดูว่าเขาทำการบ้านได้หรือไม่ เรียนทันตามครูสอนหรือไม่ มีอะไรที่ท่านช่วยแนะนำเขาได้บ้าง ถ้าท่านช่วยไม่ได้หรือเห็นว่าเด็กมีข้อบกพร่องในเรื่องใดอาจแจ้งให้ครูทราบ เพื่อจะได้ร่วมมือกันช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที
5. ให้เวลาแก่เด็กในการค้นคว้าและหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะบางครั้งครูอาจให้หลักเกณฑ์และตัวอย่างมาแล้วให้นักเรียนค้นคว้า ดังนั้นจึงต้องการเวลาและสมาธิในการทำงานตามลำพังเพื่อใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาบ้าง
6. หาหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประโยชน์ ให้ความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวาง ให้เด็กได้อ่านเป็นการฝึกฝนทักษะทางการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ถ้าท่านไม่สามารถจะหาหนังสือให้เด็กอ่าน ก็ควรแนะนำให้เด็กอ่านหนังสือในห้องสมุดประชาชน หรือขอยืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาอ่านก็ย่อมทำได้

บลุม (Bloom, 1981) ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อสิ่งแวดลอมในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กมี 5 ประการ ดังนี้คือ

1. นิสัยการทำงานของผู้ปกครองและเด็ก
2. การแนะแนวและการสนับสนุนด้านวิชาการ
3. การกระตุ้นให้สำรวจและอภิปรายความคิด และเหตุการณ์ต่าง ๆ

4. การพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่บ้าน
5. ความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านวิชาการ

การพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่บ้านนั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่คุณปกครองควรจะได้มีการส่งเสริม เนื่องจากการเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนต้องอาศัยสื่อ นั่นคือ ภาษาในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นวิธีการที่นักเรียนฝึกในห้องเรียน และนำไปใช้ภายนอกห้องเรียน เนื่องจากภาษา คือ ความคิดที่ถูกสั่งสมไว้ในสมอง และจะถูกนำออกมาใช้เมื่อต้องการ ภาษาจึงเป็นสื่อกลางในการแสดงความรู้สึกและความคิด และเป็นที่ยึดมั่นทุกคนต้องพัฒนาการใช้ภาษาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพบ้านจึงเป็นแหล่งความรู้ที่เด็กจะเรียนภาษาแม่ (Mother language) อย่างลึกซึ้ง และฝึกฝนการใช้ภาษามากที่สุด การเรียนรู้ภาษาภายในบ้านควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ครอบครัวมีความรับผิดชอบในการใช้ภาษาของเด็กอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุนเด็กให้มีการพัฒนาการ ในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้เป็นนิสัยที่จะพูดจาอย่างไพเราะ ซึ่งสมาชิกทุกคนในครอบครัวจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นสิ่งที่พึงยึดถือเป็นหลักก็คือ การใช้พจนานุกรมอย่างสม่ำเสมอ และการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และเด็กควรจะเรียนรู้ศัพท์ใหม่ ๆ และใช้ได้ถูกต้อง

2. ให้โอกาสเด็กในการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น และวิธีการสร้างประโยค

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ควรมีโอกาสได้สนทนาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันในขณะที่รับประทานอาหารเย็น หรือในเวลาที่มีสมาชิกทุกคนรวมตัวกัน เพื่อให้โอกาสทุกคนพูดและฟัง ซึ่งจุดประสงค์นี้ก็คือ ให้ทุกคนสามารถสื่อสารความคิด และความรู้สึกของตนเองแก่ผู้อื่นได้ โดยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยาก มีความซับซ้อน และมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ แต่ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ การเขียนจะพัฒนาได้มากน้อยเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสในการฝึกฝน การให้คำแนะนำการจัดสภาพแวดล้อม การให้กำลังใจซึ่งผู้ปกครองสามารถที่จะส่งเสริมการเขียนด้วยวิธีต่าง ๆ ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเขียน ไว้ดังนี้

พงษ์ศิริ ดิวาจา (2527) ได้เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติสำหรับบิดามารดาที่เฝ้าอำนวยความสะดวกส่งเสริมการเขียนของเด็ก ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ควรจัดสภาพแวดล้อม และจัดอุปกรณ์บางอย่างที่ช่วยส่งเสริมบุตรให้รักการเขียน เช่น มีมุมทำงาน มีโต๊ะเขียนหนังสือ หาหนังสือที่มีประโยชน์ ให้มีโอกาสฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือชมภาพยนตร์ที่มีประโยชน์ เพื่อปลูกฝังความคิดให้แก่บุตร

2. ควรให้การสนับสนุนบุตรร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน เช่น เป็นสมาชิกชุมนุม หรือชมรมต่าง ๆ และส่งเสริมให้บุตรส่งงานเขียนเข้าประกวด เช่น เรียงความ คำขวัญ เป็นต้น

สุจิต เพียรชอบ (2531) ได้กล่าวว่าบิดามารดาอาจช่วยเหลือให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออกทางภาษาได้ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จัดหากระดาษดินสอเพื่อให้เด็กวาดภาพหรือเขียนเรื่องราวต่าง ๆ หรืออาจแต่งเรื่องสั้น ๆ ที่พอจะทำได้
2. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างเสรีไม่ว่าจะเป็นในด้านการพูด หรือการเขียน
3. ยกย่องชมเชยผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออก เพื่อเป็นกำลังใจแก่เด็กอยู่เสมอ
4. สนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่าง ๆ อาจเป็นการเขียน คำอวยพร ข้อเตือนใจหากที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดประกวดคำขวัญ เรียงความ หรือกิจกรรมอันใด ก็ควรอนุญาตหรือสนับสนุนให้เด็กเข้าไปมีส่วนร่วม

จากผลการศึกษาตามโครงการด้านภาษาและการรู้หนังสือ ณ มหาวิทยาลัยอริโซนา สหรัฐอเมริกา (อ้างถึงในบรรณารักษศาสตร์, 2527) ได้เสนอแนะการปฏิบัติ 10 ประการ สำหรับบทบาทของผู้ปกครองต่อการพัฒนาการด้านการอ่าน และการเขียนของบุตร ไว้ดังนี้

1. อ่านหนังสือพิมพ์ร่วมกับเด็ก หมายถึง การอ่านประกาศโฆษณาต่าง ๆ ตัดชิ้นส่วนลดราคาสินค้า อ่านพาดหัวข่าวที่น่าสนใจ อ่านคำบรรยายภาพต่าง ๆ ตลอดจนอ่านนิทานและเรื่องซ้ำชั้นร่วมกับเด็ก ๆ หรือช่วยเด็กเล่นเกมหรือกิจกรรมสนุกต่าง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
2. ตรวจสอบจุดจดหมายและช่วยอ่านจดหมายของเด็ก ตลอดจนช่วยตอบจดหมาย
3. จัดเตรียมกระดาษ ปากกา ดินสอ ไว้ให้พร้อมในบ้านสำหรับเด็ก ๆ ให้เขียนหรือวาดภาพได้ทุกขณะที่ต้องการ
4. เขียนข้อความหรือจดหมายสั้น ๆ เพื่อแจ้งข่าวหรือเรื่องต่าง ๆ แก่เด็กไว้ที่บ้าน และสนับสนุนให้เขาเขียนตอบด้วย
5. ส่งเสริมให้ร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการกรอกแบบฟอร์ม และจำหน่ายซองจดหมาย
6. จัดทำป้ายประกาศในบ้าน เพื่อเตือนความจำแก่เด็ก ๆ ในเรื่องความรับผิดชอบในการช่วยเหลืองานในบ้าน และเวลาที่ต้องปฏิบัติ
7. ร่วมทำครัวกับเด็ก ๆ โดยมีการวางแผนและเขียนรายการอาหาร อ่านและปฏิบัติตามวิธีการซึ่งกำหนดไว้ในตำราอาหาร ตลอดจนชั่งตวงส่วนผสมอาหารด้วย

8. สอนเด็กให้ใช้สมุดโทรศัพท์ ผู้ปกครองควรช่วยเหลือเด็กในการค้นหาชื่อและเบอร์โทรศัพท์ของเพื่อน ๆ ที่เขาต้องการโทรศัพท์ติดต่อ และสอนวิธีใช้สมุดโทรศัพท์สีเหลือง (yellow pages)
9. จัดหาสมุดบันทึกให้เด็ก ๆ เพื่อบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่เขาประสบในรอบสัปดาห์
10. สิ่งสำคัญเหนือสิ่งใด คือ การตอบคำถามทุก ๆ ข้อ รับฟังและให้ความเห็นต่อความคิดและข้อคิดเห็นของเด็ก ๆ และให้กำลังใจในความพยายามเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเด็ก

คอฟแมน (Kaufman, 1976) ได้เขียนข้อเสนอแนะสำหรับพ่อแม่เพื่อสร้างหรือจัดสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ที่เอื้ออำนวยในการส่งเสริมการเขียนให้กับเด็กได้ดังนี้

1. จัดอุปกรณ์ที่จะช่วยพัฒนาจินตนาการ เช่น การวาดภาพ หรือนิทาน นวนิยาย ที่ไม่มีตอนจบ (open-ended stories) หนังสือต่าง ๆ เช่น เทพนิยาย นิยายพื้นบ้าน นิทานเกี่ยวกับอภินิหาร เป็นต้น
2. จัดเวลาหรือให้เวลาเด็กสำหรับคิด และฝันกลางวัน (day dreaming)
3. สนับสนุนให้เด็กจดบันทึกความคิดของเขา หรือให้เด็กจัดการแสดงเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง สิ่งเหล่านี้อาจทำให้พ่อแม่เห็นความคิดที่มีค่าของลูก และแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่สนใจในความคิดของเขา
4. ยอมรับและใช้ความสามารถของเด็กที่เห็นว่าแตกต่างจากคนอื่น
5. ควรให้รางวัลชมเชยมากกว่าการลงโทษ
6. ระวังความละเอียดละออในการตรวจผลงานของเด็ก ในแง่ของการเขียนคำผิด หรือใช้คำผิดมากเกินไป เพราะอาจไปยับยั้งความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้
7. สนับสนุนให้เด็กเล่นเกมเกี่ยวกับคำ

เอ็ดดิเจอร์ (Ediger, 1992) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ช่วยให้ลูกพัฒนาการเขียนได้ ในระดับประถมต้น พ่อแม่ต้องเข้าใจ และรู้ถึงระดับพัฒนาการทางการเขียนของเด็ก และสามารถช่วยส่งเสริมโดยส่งเสริมให้มีการเขียนจดหมายถึงเพื่อนญาติ ส่งเสริมช่วยเด็กทำงานการเขียนที่ได้รับมอบหมายจาก โรงเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น ร่วมมือกับครูเพื่อหาทางช่วยเหลือเด็กแต่ละคนเป็นรายกรณี

สำนักงานวิจัยและปรับปรุงทางการศึกษา (Office of Educational Research and Improvement, 1987) ได้แนะนำพ่อแม่ในการช่วยให้เด็กทำการเขียนได้ดี มีดังนี้

1. จัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเขียนพร้อมทั้งอุปกรณ์การเขียนที่เพียงพอ เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ
2. กระตุ้นให้เด็ก ๆ รู้จักแบ่งเวลาสำหรับกิจกรรมการเขียน
3. มีความสนใจในความคิดของเด็กที่เขียนออกมา
4. ชื่นชมผลงานเขียนของเด็ก
5. ทำงานเขียนให้กลายเป็นจริง เช่น ให้เด็กเขียนจดหมายถึงญาติ เพื่อน
6. กระตุ้นให้หัดเขียนบันทึกการเดินทาง
7. หลีกเลี่ยงการเขียนหรือแก้ไขการเขียนลงไปในงานของเด็ก
8. ระดมสมองและพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับความคิดของเด็ก
9. ให้เด็กเก็บวารสารที่มีผลงานของเด็ก
10. ให้เด็กมีโอกาสช่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเขียนที่บ้าน
11. เล่นเกมเกี่ยวกับคำต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์
12. ให้เด็กหัดทำรายการต่าง ๆ
13. ส่งเสริมให้เด็กคัดลอกคำหรือคำประพันธ์ที่เด็กชอบ

สุพร วงศ์สุนทรเลิศ และ เอื้อพร สัมมาทิพย์ (อ้างถึงใน วารสารครูศาสตร์, 2535) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองว่า สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเขียนภาษาไทยได้ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้ คือ “จัดสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนรักการเขียน รักการอ่าน เช่น จัดเตรียมโต๊ะ อุปกรณ์การเขียน ตลอดจนจัดหาวารสารและหนังสือดี ๆ ให้นักเรียน และพยายามชักจูงให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือดี ๆ แทนหนังสือการ์ตูน นักเรียนจะได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่ดี ตัวผู้ปกครองเองก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน โดยการใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร ฯลฯ นอกจากนี้ผู้ปกครองควรทวนชั้นการเขียนของนักเรียน เช่น เมื่อนักเรียนสะกดการันต์ผิดก็ช่วยแก้ปัญหา เมื่อพบตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องจากสื่อมวลชนและโฆษณาต่าง ๆ ก็นำมายกตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ข้อความนั้นใช้ภาษาผิดอย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร จึงจะถูกต้อง

ดังนั้นจะเห็นว่า ผู้ปกครองเป็นอีกหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเขียนให้กับนักเรียน เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดให้การอบรมเลี้ยงดู จึงรู้ปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำให้กำลังใจ ทั้งยังสามารถจัดสภาพแวดล้อม สถานการณ์ ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียนได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

อนงค์ บุญเลิศ (2521) ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยใช้สิ่งเร้ากับการสอนเรียงความแบบปกติในระดับประถมศึกษาปีที่ 6” โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองสอนด้วยการใช้สิ่งเร้าประกอบและกลุ่มควบคุมสอนแบบปกติ ให้นักเรียนทุกคนสอบเรียงความ 4 เรื่อง ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนโดยใช้สิ่งเร้าประกอบมีความสามารถการใช้ภาษาเพิ่มขึ้น

คำนึ่ง วิสัยจร (2526) ทำการวิจัยเรื่อง “ความสนใจต่อวิธีเขียนความเรียงแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสนใจวิธีเขียนความเรียงแบบการเขียนด้วยคำสัมผัสคล้องจองมากที่สุด รองลงมาคือ การเขียนเรียงความจากภาพ และการเขียนโดยวิธีเสรี นอกจากนี้ยังพบว่า ความสนใจในวิธีการเขียนความเรียงของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านการทำสมุดภาพ การต่อเนื้อให้จบ การเล่านิทาน และการเขียนโดยเสรี

สุภา หรุจิตตวิวัฒน์ (2526) ทำการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู” ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมทุกประเภทช่วยให้ผลการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนไว้ดังนี้ กิจกรรมการเขียนนั้น ถ้าได้รับการฝึกฝนจะช่วยให้ นักศึกษารู้จักจัดระเบียบใจความ พิจารณาถ้อยคำที่ใช้ รู้จักเขียนใจความให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ซึ่งข้อมูลที่นำมาเขียนอาจมาจากประสบการณ์ของตนเอง การไปศึกษานอกสถานที่ การอภิปรายเรื่องที่จะเขียน การดูฟิล์มสคริป สไลด์ ภาพยนตร์ การฟังจากวิทยุ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับการเขียนที่สามารถจัดในวิทยาลัยต่าง ๆ ได้แก่ การเขียนเล่าเรื่องตามข้อเท็จจริง เช่น รายงานข่าว พรรณนาสิ่งที่ได้พบได้ฟังมา การเขียนบรรยายจากละครพูด การเขียนบทสนทนาในละคร การเขียนบทโฆษณาชวนเชื่อ การเขียนบรรยายความงามของธรรมชาติทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง การแข่งขันเขียนคำขวัญ คำโฆษณา การจัดประกวดการเขียนเรียงความ เขียนเรื่องสั้น นวนิยาย การจัดประกวดบทร้อยกรองในวาระสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่

จิตต์นิภา ศรีไสย และ อัจจิมา เทวกุล (2526) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเขียนของนักเรียน” โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสาธิต 3 โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ 3 โรงเรียน และโรงเรียนรัฐบาล 3 โรงเรียน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 540 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนมากอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน และเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อการเขียนของตน ในด้านครอบครัวพบว่า นักเรียนกลุ่มเก่งได้รับการส่งเสริมด้านการเขียนจากผู้ปกครองมากกว่ากลุ่มอ่อน และกลุ่มปานกลาง และผู้ปกครองกลุ่มเก่งนี้ส่วนมากจบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและมีการทำกิจกรรมร่วมกันมาก มีความสัมพันธ์ในครอบครัวสูง นอกจากนี้พบว่า การเขียนนอกห้องเรียนเพิ่มเติมจากการเขียนในห้องเรียน และช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะด้านการเขียนมากขึ้น การให้คำติชมของครู จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะการเขียนดีขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเก่ง และการให้นักเรียนแก่งานเขียนนั้นไม่นับสำคัญในการเพิ่มทักษะการเขียนให้ดีขึ้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ วิธีสอนของครูจะมีส่วนร่าใจให้นักเรียนเขียนและสนใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน จะช่วยให้การเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนกลุ่มอ่อนนั้นขาดความตั้งใจที่จะเขียน ผลการเขียนจึงออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจ

ประคอง สุทธาร และคณะ (2527) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเรียนการสอนเขียนความเรียงระดับประถมศึกษา” พบว่า การใช้เวลาว่างของครูคือ การอ่านหนังสือ วารสาร การสอนทั่วไป และการสอนภาษาไทย ส่วนปัญหาของครู คือ เรื่องสภาพแวดล้อม การมีหนังสือค้นคว้าไม่เพียงพอ ด้านการใช้แรงเสริม และความรู้เกี่ยวกับการสอนความเรียง ครูส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการประเมินผล กำหนดวัตถุประสงค์การสอน การจัดกิจกรรมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเทคนิคและสื่อที่ใช้กันมาก คือ การเตรียมหัวข้อ และการใช้รูปภาพกิจกรรมที่ใช้สอนระดับปานกลาง คือ การเขียนจดหมาย การเล่าเรื่อง การบรรยาย ส่วนการตรวจงานที่ใช้มาก คือ ครูเป็นผู้ตรวจและวิจารณ์งานของนักเรียน

วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา และ คณะ (2528) ทำการวิจัยเรื่อง “การเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียน” โดยมุ่งศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการเขียน ด้านหลักสูตรการเขียน ด้านวิธีการสอน และด้านวิธีวัดและประเมินการเขียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนต่าง ๆ จากเขตการศึกษา 12 เขต ประมาณ 1500 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการเขียนของนักเรียนนั้นที่สำคัญได้แก่ ผู้ปกครอง และครูที่เอาใจใส่ในด้านการเขียนของนักเรียน โดยการส่งเสริมนักเรียนในด้านการอ่าน และการศึกษาจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ส่วนใน

ด้านหลักสูตรพบว่า การกำหนดเวลาภาษาไทยนั้นน้อยกว่าเดิม นักเรียนจึงมีเวลาที่จะฝึกฝนด้านการเขียนน้อยลง ในด้านวิธีการสอนส่วนมากเน้นการเขียนประเภทจดคำบรรยาย การเขียนบันทึกจากเรื่องที่อ่านหรือได้ฟัง การเขียนประเภทสร้างสรรค์หรือวิชาการมีน้อยมาก และวิธีที่สอนเขียนจะใช้วิธีสมัยเก่าโดยการนำสื่อการสอนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยสอนน้อยมาก ส่วนด้านการวัดและประเมินการเขียนพบว่า ส่วนมากครูใช้วิธีเขียนวิจารณ์งานของนักเรียนไว้ตอนท้ายของงานเขียนของนักเรียน ยังไม่มีการลองใช้แบบฟอร์มในการประเมินจุดที่ประเมินงานเขียนของนักเรียน ได้แก่ การจัดสาระของการเขียนว่าครอบคลุมเรื่องที่เขียนเพียงใด ลีลาการเขียน การสะกดการันต์ วรรคตอน ความสะอาด และพบอีกว่าอาจารย์ยังไม่เคยให้นักเรียนประเมินงานเขียนของตน การใช้กลุ่มในการประเมินผลก็ยังมีทำกันน้อย โดยทั่วไปแล้วพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีทัศนคติต่อการเขียน แต่ยังคงขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานและผู้รับผิดชอบเท่าที่ควร

สำเนา เนื้อทอง (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด” พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควบคุมกำกับนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนด้วยตนเอง พัฒนาครูให้มีความรู้ด้านหลักสูตร โดยส่งครูเข้ารับการอบรม ดูงาน ร่วมประชุมสัมมนา และจัดหาเอกสาร วารสารทางวิชาการให้ครูศึกษาด้วยตนเอง เชิญครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมาให้ความรู้แก่ครูภาษาไทย การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาไทยใช้วิธีเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย การเลือกครูเข้าสอนภาษาไทยใช้เกณฑ์ความสามารถด้านการสอนของครู มีการกำหนดให้ครูทำบันทึกการสอนล่วงหน้า ผู้บริหารเข้าเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อแนะนำให้ครูใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีให้ครูตกแต่งห้องเรียนและให้ทุกห้องเรียนจัดมุมภาษาไทย และมุมหนังสือ การประเมินผลการสอนภาษาไทยใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตสื่อการสอนจัดหาเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อให้ครูศึกษา และติดตามประเมินผลการใช้สื่อการสอนโดยการสังเกต ผู้บริหารนิเทศการสอนเรื่องการสอนซ่อมเสริมและการผลิตและใช้สื่อการสอน วิธีที่ผู้บริหารใช้ในการนิเทศ คือ การเยี่ยมชั้นเรียนและการจัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือกัน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร กำหนดให้ครูประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และให้ครูนำผลจากการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประเภทการประกวดแข่งขัน เช่น คัดลายมือและการตอบปัญหาภาษาไทย ผู้บริหารกำหนดให้ครูสำรวจนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนภาษาไทย แล้วจัดสอนซ่อมเสริมผู้บริหารเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อช่วยเหลือครูที่สอนซ่อมเสริม

พูนศิริ แก้วเพ็ง (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับอ่อนส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาไทย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูผู้สอนใช้วิธีการสอนเรียงความ โดยให้นักเรียนเล่าเรื่องตามความสนใจ และนักเรียนชอบเขียนเรื่องจากจินตนาการของนักเรียนเอง ปัญหาสำคัญที่พบคือ นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

เพ็ญศรี ชินตาปัญญากุล (2533) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจอยู่ในระดับสูง คือ กล่าวชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดถูกต้อง หรือทำคะแนนสอบภาษาอังกฤษได้ดี ซึ่งแรงให้เห็นประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนให้คำแนะนำและให้กำลังใจเมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษ

ศิริวรรณ ฉากแก้ว (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยที่มีผลต่อความสามารถทางการเขียนความเรียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” โดยใช้ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมใช้การเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า

1. การอภิปรายกลุ่มย่อยส่งผลให้ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าการเรียนแบบปกติ
2. การอภิปรายกลุ่มย่อย ส่งผลให้ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และการใช้ถ้อยคำสูงกว่าการเรียนแบบปกติ แต่ไม่ส่งผลให้ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยในด้านการใช้ไวยากรณ์และกลไกทางภาษา สูงกว่าการเรียนแบบปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

คาโรล (Carroll, 1971) ได้ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการให้คำติชมในการเขียนเรียงความ” เพื่อศึกษาว่าการวิจารณ์งานเขียนของนักเรียนโดยวิธีต่าง ๆ จะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพและทัศนคติที่มีต่อการเขียนหรือไม่ โดยทดลองใช้วิธีวิจารณ์ 3 แบบ คือ แบบชมเชย (Praise) แบบวิจารณ์ข้อบกพร่อง (negative criticism) และแบบไม่เขียนคำวิจารณ์ (no-comment) กับนักเรียนระดับมัธยม จำนวน 150 คน โดยแบ่งระดับความสามารถเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ผลการวิจัยพบว่า แบบการวิจารณ์งานเขียนมีผลต่อปริมาณงานเขียนของนักเรียน และมีผลต่อนักเรียนกลุ่มเก่งมากกว่ากลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อน และการวิจารณ์งานเขียนแบบชมเชยมีประสิทธิภาพในการสร้างทัศนคติที่ดี (Positive attitude) ต่อการเขียนเรียงความได้มากกว่าการวิจารณ์อีก 2 วิธี

บาแดคเซสกี (Badaczesski, 1972) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของลักษณะ ลีลาการเขียนร้อยแก้ว 17 ประเภท กับการเขียนความเรียงของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน” มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความแตกต่างของลีลาการเขียนร้อยแก้วของนักเรียน 3 กลุ่มดังกล่าว โดยใช้ความเรียง จำนวน 314 เรื่อง ของนักเรียนในโปรแกรมภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มอ่อนใช้คำพยางค์เดี่ยวมากกว่านักเรียนกลุ่มปานกลางหรือกลุ่มเก่ง
2. นักเรียนกลุ่มเก่งจะใช้คำที่มีมากกว่า 3 พยางค์ หรือมากกว่า
3. นักเรียนกลุ่มอ่อนใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 มากที่สุด
4. นักเรียนกลุ่มเก่งใช้รูปประโยคขยายยาว ๆ มากที่สุด
5. นักเรียนกลุ่มเก่งใช้คำชี้เฉพาะ “the” มากที่สุด
6. นักเรียนกลุ่มเก่งใช้วงเล็บ ชิด ตัวเอน เครื่องหมายคำถาม และเครื่องหมายคำอูทานมากที่สุด

อดัม (Adams, 1971) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลของการใช้วิธีการสอนความเรียง 2 รูปแบบ แก่นักเรียนระดับ 12” มีวัตถุประสงค์เน้นผลทางด้านทักษะการเขียนและทัศนคติ ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ทดลองทั้ง 2 วิธี ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถและทัศนคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบในการวัดความสามารถ และใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวัดทัศนคติ

วิธีที่ 1 เป็นวิธีแบบเก่าที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมและการให้งานอย่างเคร่งครัด

วิธีที่ 2 จะมีการยืดหยุ่นมากกว่า นักเรียนจะสามารถเลือกหัวข้อได้ตามความพอใจ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ 1 กับวิธีที่ 2 นั้นไม่มีความแตกต่างกันในด้านทักษะการเขียน แต่มีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติ กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ 1 มีความชอบในวิธีการอยู่ในระดับเดียวกันตลอดการทดลอง แต่นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ 2 จะมีระดับความชอบนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดการทดลอง และระดับความชอบในวิธีที่ 2 นี้มีมากกว่าที่เรียนด้วยวิธีที่ 1 และเมื่อสิ้นสุดการทดลอง พบว่าทัศนคติทั้งครูและนักเรียน ที่ใช้วิธีที่ 2 นี้มีมากกว่าของครูและนักเรียนที่เรียนโดยวิธีที่ 1

แอลเลน (Allen, 1974) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการใช้ตารางเวลาเรียนแบบเข้มข้น กับแบบที่จัดอยู่ตามปกติในการเรียนการเขียนความเรียงภาษาอังกฤษของวิทยาลัยชุมชนปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การสังเกตความแตกต่างของความสำเร็จ ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ และทัศนคติต่อวิชาการเขียนความเรียงที่เกิดจากการจัดตารางเวลาเรียนทั้ง 2 แบบ จากการวิจัยพบว่า การจัดตารางสอนแบบเข้มข้นช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการคิด และการบรรยายของนักเรียนในด้านทัศนคติต่อวิชาที่เรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่เรียนตารางที่จัดแบบเข้มข้น และเข้าเรียนสม่ำเสมอมีทักษะทางการเขียนดีกว่ากลุ่มที่เรียนตามการจัดตารางเวลาเรียนแบบเดิม

ชาร์ล (Charles, 1980) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกเขียนและไม่ได้ฝึกเขียนของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ในการเขียนหลายระบบ และการเขียนย่อหน้าอย่างได้สัดส่วน” เพื่อศึกษาความแตกต่างของคุณภาพในการฝึกเขียน และไม่ได้ฝึกเขียนของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ย่อหน้าที่ผู้เขียนได้รับการฝึกแล้วพัฒนาดีขึ้น ส่วนย่อหน้าของผู้เขียนที่ไม่ได้รับการฝึกยังไม่ดี ต้องแก้ไขเกี่ยวกับรูปแบบ และการสรุปต่าง ๆ ผู้เขียนที่ได้รับการฝึกเขียนย่อหน้ามีเปอร์เซ็นต์การเขียนดีสูงกว่าผู้เขียนที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งมีข้อแก้ไขจำนวนมาก ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการฝึกหัดเขียนย่อหน้าที่ดี เพื่อนำไปใช้เป็นรูปแบบการเขียนเรียงความที่ดีต่อไป

มาร์ลีน (Marlene, 1980) ได้ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของพ่อแม่ที่มีผลต่อทักษะการเขียน และทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” โดยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 11 ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของพ่อแม่มีผลต่อทักษะการเขียน และทัศนคติของนักเรียน นักเรียนที่มีมาตรฐานความสำเร็จในการเขียนต่ำ จากคะแนนทดสอบจะมีคะแนนทดสอบมีเกณฑ์เพิ่มขึ้น เมื่อมีพ่อแม่ให้ความร่วมมือด้วย และพบว่าทัศนคติของนักเรียนมีความสำเร็จต่ำ มีความสัมพันธ์กับคะแนนก่อนเรียน และคะแนนทดสอบทัศนคติครั้งหลังด้วย

สุธรรม์ จันท์หอม (Janhom, 1984) ได้ทำการศึกษาว่า พฤติกรรมใดของพ่อแม่ที่อาจปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีผลต่อการเรียนของเด็กอย่างไร โดยการให้การศึกษแก่พ่อแม่ เพื่อนำไปปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก เนื้อหาที่ให้การศึกษแก่พ่อแม่ ได้แก่ พัฒนาการของเด็ก วิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก การปรับปรุง การปฏิสัมพันธ์ และผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก และวิธีการช่วยเหลือให้เด็กเรียนได้ดียิ่งขึ้น ได้ทำการศึกษากับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในชนบทในประเทศไทย จำนวน 218 คน ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงมากคือ การกระตุ้นเพื่อความสำเร็จ การช่วยเหลือด้านการเรียน และกิจกรรมภายในบ้าน พฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยคือ บรรยากาศทางวิชาการภายในบ้าน และนิสัยในการทำงาน ส่วนที่พบว่าเปลี่ยนแปลงน้อยมากคือ มาตรฐานของภาษาเมื่อทดลองเสร็จสิ้นลงก็ได้มีการศึกษาผลต่อเนื่อง ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพ่อแม่ด้วย คือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานทดสอบ ซึ่งพบว่าผลการเรียนของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างสูง (ประมาณ 0.70) กับมาตราวัดสิ่งแวดล้อมของพ่อแม่ โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่มีการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้ดีขึ้น จะมีการเรียนดีขึ้นประมาณหนึ่ง ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแสดงว่าการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้านจะสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้ประมาณ 1 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยเฉลี่ย

ออสติน (Austin, 1989) ได้ทำการศึกษาถึงผลที่ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในเรื่องการทำการบ้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำการศึกษาแก่นักเรียนเกรด 1 จำนวน 77 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร มีการประชุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผลปรากฏว่า การช่วยเหลือในเรื่องการบ้านอย่างเต็มที่ของผู้ปกครอง มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ระหว่างบ้านกับโรงเรียนอีกด้วย

สวีการ์ด (Sweigart, 1988) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสนทนาในชั้นเรียน ต่อผลกระทบของการผลิตงานเขียนและกระบวนการเขียน โดยทำการศึกษาแก่นักเรียนเกรด 12 จำนวน 58 คน โดยใช้วิธีสอน 3 วิธี คือ ครูบรรยายนักเรียนไม่มีการสนทนาซักถาม ครูเป็นผู้นำในการอภิปราย และนักเรียนเป็นผู้นำในการอภิปรายกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า ในวิธีสอนทั้ง 3 วิธี วิธีที่นักเรียนเป็นผู้นำในการอภิปราย กลุ่มย่อยส่งผลกระทบต่อพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ก่อนลงมือเขียนสูงกว่าวิธีอื่น ๆ ในทำนองเดียวกับคุณภาพของการวิเคราะห์ความเข้าใจในหัวข้อและการต่อเติมความคิดที่สูงกว่าเช่นกัน

จากการศึกษาดังกล่าวในข้างต้น ทำให้เห็นถึงความสำคัญของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ปกครองในการส่งเสริมการเขียนให้กับนักเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนมากขึ้น สามารถใช้การเขียนเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้การเขียนยังแสดงให้เห็นถึง ความรู้ ความคิด ประสิทธิภาพ ตลอดจนอุปนิสัยของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนและทางบ้านควรร่วมมือกับสนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางด้านการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และด้านอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย